

4 dinàmiques educatives per parlar i aprendre de la sequera a classe

Propostes pedagògiques per Infantil, Primària, Secundària i Batxillerat

[inicentrareport]Estem en **emergència per sequera** i és molt important que les criatures prenguin consciència de la necessitat de preservar els recursos naturals que tenim a l'abast i que són fonamentals, com l'**aigua**, així com aprendre a regular-ne l'ús de forma responsable.

L'**educació ambiental** és ja imperatiu a les **escoles**. Ja no només pel context de sequera extrema actual, sinó pel futur del nostre planeta que avui ja es troba amenaçat per la **crisi climàtica global**.

Avui us acostem **4 dinàmiques senzilles i educatives per edats** per ajudar els infants a adquirir consciència ambiental.

Són propostes del **Departament d'Educació** que es poden aplicar en clau de **projecte** o d'**activitat experimental**, implicant i capacitant l'alumnat en d'adquisició d'aprenentatge i la cerca de solucions en la conjuntura de crisi climàtica actual:

[GotaVerdaPle] **1. Com aconseguim aigua per jugar al pati? (Infantil)**

El grup d'Infantil fa dies que vol fer "pastetes" amb la sorra del pati. S'adonen que la sorra del

---

pati està molt seca i, en aquest estat, no es poden fer bones "pastetes" ni "boles de sorra". Necessiten aigua, però les fonts del pati estan tancades. Es queden amb les ganes de manipular la sorra mullada i experimentar amb la textura humida i freda. Aquesta situació es repeteix cada vegada que el grup surt al pati.

Per què està tan seca la sorra? Com és que les fonts del pati estan tancades? Quants dies fa que no plou? El tret de sortida d'aquesta situació d'aprenentatge neix d'una necessitat de joc dels infants. La mestra recull els neguits i les preguntes que s'han generat arran de trobar-se, dia rere dia, la sorra del pati seca. El grup manté al llarg del temps l'interès per resoldre el repte i descobrir, en el camí, la importància i el valor de l'aigua en el nostre planeta.

Durant tot el transcurs de la situació d'aprenentatge l'adult que acompanya, documenta els passos del procés a través de fotografies, converses, diaris d'aula i reflexions compartides amb l'equip educatiu.

Els espais que s'ocupen (interiors i exteriors) i els materials de suport que ajuden i enriqueixen les converses (notícies, fotografies, objectes quotidians...) són adequats a l'edat dels infants i permeten que, de mica en mica, vagin desenvolupant les seves destreses i habilitats: **capacitat per exposar idees**, per dosificar l'aigua recollida, per **recollir els acords presos en grup**, etc.

Des de l'inici fins al final el pes i valor que atorguen a la situació fa que aquesta encara tingui un sentit més holístic perquè, la incorporació de les accions sostenibles per a la cura de l'entorn natural proper, traspasa les parets de l'aula i arriba a les cases dels nens i nenes.

D'on podríem treure l'aigua per jugar al pati? Què passaria si s'acabés l'aigua de l'aixeta? D'on ve l'aigua que bevem? Podríeu passar un dia sencer sense beure aigua? Per tal de poder jugar a fer "pastetes" els infants necessiten disposar d'aigua. El següent repte amb què es troben, doncs, és aconseguir aigua per enriquir les estones de joc al pati i gaudir fent barreges i "pastetes". Aquest repte promou habilitats pràctiques com la resolució de problemes i la cooperació, i també fomenta la curiositat i l'exploració activa, convertint aquesta problemàtica en una oportunitat per prendre consciència de la situació climàtica tan dramàtica que estem vivint.

[GotaVerdaBuit] **Quines idees donen els alumnes?**

"Podem guardar l'aigua de la pluja"

"Podem guardar l'aigua que sobri de les gerres del menjador"

"Podem guardar l'aigua de les safates d'experimentació"

Més info de la proposta aquí.

[GotaVerdaPle] **2. Sense aigua a l'aixeta! (Primària)**

L'alumnat de primària acostumen a tenir temps per anar al lavabo abans de l'esbarjo. Avui es troben amb una situació inesperada, quan obren l'aixeta per rentar-se les mans o bé estiren la cadena descobreixen que no surt aigua. Comencen a queixar-se i a preguntar què passa.

L'equip docent davant d'aquest fet es troben amb una oportunitat per plantejar preguntes sobre l'aigua, destacar-ne la importància en les tasques diàries i la necessitat de fer-ne un bon ús a l'escola i més enllà.

Es dissenya una **situació d'aprenentatge** per treballar l'aigua, el seu ús a l'escola i a casa, i alhora promoure la consciència sobre la responsabilitat en els seus usos. Sorgeix el repte d'explicar els usos i propostes d'estalvi d'aigua, a partir de material divers (infografies, notícies, etc.) per reflexionar sobre la responsabilitat de preservar l'aigua.

Cada alumne fa un **registre individual d'ús de l'aigua a casa**. Fem servir el material que faciliti o doni suport als processos d'ensenyament i aprenentatge tals com: ordinadors, recursos digitals, o guions de treball, entre d'altres.

També es pot instal·lar a l'escola un **pluviòmetre**, per analitzar-ne les dades, i concloure que hi ha una manca de pluja i que, a més, l'aigua caiguda es pot evaporar.

El paper del docent ha de ser el de motivar, acompanyar, facilitar, orientar i fer de bastida en aquells moments que l'alumnat ho necessiti. Ha de deixar que s'organitzi, faci les seves cerques, tregui les seves conclusions i lideri el seu aprenentatge.

Més info de la proposta aquí.

[GotaVerdaPle] **3. Restriccions d'aigua (Primària i Secundària)**

A

Estem en emergència per sequera, els mitjans se n'han fet ressò. Portem a l'aula un conjunt de **notícies** per tal de visualitzar-les i fer-ne un petit debat. El repte que ens plantegem és el d'investigar les possibles relacions de les causes que motiven les restriccions d'aigua amb el canvi climàtic i difondre el resultat de les investigacions al barri, poble o ciutat.

Crearem, integrarem i reelaborarem continguts en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic, etc.) mitjançant l'ús de diferents eines, analògiques i digitals, per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que es reutilitzen.

Comunicarem els resultats de les investigacions sobre les causes de la sequera, a través d'una **conferència**, justificant els resultats obtinguts i proposant possibles accions per reduir-ne l'impacte.

També es pot fer un blog i buscar suport per la difusió dins del barri, poble o ciutat.

Més info de la proposta aquí.

[GotaVerdaPle] **4. Fem un simulacre de conferència climàtica (Batxillerat)**

El context inicial podria ser la convocatòria de la **Vaga Mundial pel Clima**, coincidint amb la Setmana Mundial pel Clima i amb el Dia Internacional del Clima, una acció a la qual donen suport nombroses entitats cíviques per exigir als governs i a les institucions locals i mundials respostes contundents a la **crisi climàtica**. Darrerament, s'hi han sumat a aquesta vaga entitats juvenils i estudiantils.

Un altre context plausible seria la coincidència amb la setmana en què es reuneix el **Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC)**, el principal òrgan internacional encarregat d'avaluar el coneixement sobre el canvi climàtic, i els governs a la Conferència dels estats signataris o Conferència de les Parts (COP) anual sobre el clima per proposar una sèrie de preguntes i reptes de manera que l'alumnat es qüestioni què sap i què no sap sobre el canvi climàtic.

Un tercer context podria ser aprofitar, en cas que succeeixi, alguna situació climàtica anòmla per posar el focus sobre el **canvi climàtic** com, per exemple, una onada de calor, sequeres, inundacions... Es pot aprofitar l'interès que pot suscitar entre l'alumnat la vaga sobre el clima, així com els temes de la crisi climàtica i, a partir d'aquí, el professorat pot valorar quins són els coneixements que tenen, així com els tòpics o el desconeixement real.

A partir d'aquests coneixements previs, s'inicia la investigació. El dilema que es proposa és: sabem que el canvi climàtic és important però, tot i així, en tenim un gran desconeixement.

Fem vaga pel clima i no sabem ben bé què significa el que estem demanant. El repte consisteix que, a partir de tots els materials exposats i de les activitats preparades prèviament, organitzem un **simulacre de conferència sobre el canvi climàtic**, culminant amb la redacció d'un informe individual sobre els continguts que hagin sortit en el debat, així com també una valoració de la

---

situació actual i una anàlisi crítica, que els permeti aportar propostes i actuacions per contribuir a revertir la situació actual.

El canvi climàtic i les seves conseqüències constitueix un dels reptes cabdals que ha d'assumir la humanitat en aquest moment històric, **tant des de la ciència com des del vessant més polític i activista**. L'alumnat de batxillerat, en tant que ciutadans i ciutadanes, necessiten tenir-ne un coneixement rigorós per tal de posicionar-s'hi.

Més info de la proposta aquí.

[newsletter-criar][ficentrareport]